

Czwartek, 8 października 2020 r.

P9_TA(2020)0258

Erytrea, sprawa Dawita Isaaka

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 października 2020 r. w sprawie Erytrei, w szczególności sprawy Dawita Isaaka (2020/2813(RSP))

(2021/C 395/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wcześniejsze rezolucje w sprawie Erytrei, w szczególności rezolucję z 6 lipca 2017 r. ⁽¹⁾,
 - uwzględniając raport specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji praw człowieka w Erytrei przedstawiony 11 maja 2020 r.,
 - uwzględniając oświadczenie specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji praw człowieka w Erytrei ogłoszone 30 czerwca 2020 r. na 44. sesji Rady Praw Człowieka,
 - uwzględniając rezolucje Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie sytuacji praw człowieka w Erytrei,
 - uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2444 z 14 listopada 2018 r. znoszącą ze skutkiem natychmiastowym wszystkie sankcje ONZ wobec Erytrei (embargo na broń, zamrożenie aktywów i zakaz podróży),
 - uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2018/1944 z 10 grudnia 2018 r. uchylającą decyzję 2010/127/WPZiB w sprawie środków ograniczających skierowanych przeciwko Erytrei ⁽²⁾,
 - uwzględniając sprawę 428/12 (2012) wniesioną przed Afrykańską Komisję Praw Człowieka i Ludów w imieniu Dawita Isaaka i innych więźniów politycznych,
 - uwzględniając deklarację końcową z 66. sesji Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów z 22 maja 2017 r.,
 - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania,
 - uwzględniając konstytucję Erytrei przyjętą w 1997 r., która gwarantuje szereg swobód obywatelskich, w tym wolność religii,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych (MPPOiP) z 1966 r.,
 - uwzględniając umowę o partnerstwie AKP–UE (umowę z Kotonu) ⁽³⁾, zmienioną w latach 2005 i 2010, której sygnatariuszem jest Erytrea,
 - uwzględniając art. 144 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że Dawit Isaak, obywatel Erytrei i Szwecji, a zatem także Unii Europejskiej, dziennikarz i współwłaściciel pierwszej niezależnej i cieszącej się dużą popularnością w Erytrei gazety *Setit*, został aresztowany przez władze Erytrei 23 września 2001 r. wraz z 21 innymi osobami; mając na uwadze, że rząd Erytrei oskarża Dawita Isaaka o zdradę, choć nigdy nie przedstawiono mu zarzutów ani nie postawiono go przed sądem; mając na uwadze, że Dawit Isaak wrócił do Erytrei ze Szwecji po uzyskaniu przez Erytreę niepodległości w 1992 r., aby pomóc w utrwalaniu raczkującej dopiero demokracji w tym kraju;

⁽¹⁾ Dz.U. C 334 z 19.9.2018, s. 140.

⁽²⁾ Dz.U. L 314 z 11.12.2018, s. 60.

⁽³⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

Czwartek, 8 października 2020 r.

- B. mając na uwadze, że uwięziono go i innych po opublikowaniu listu otwartego potępiającego reżim i wzywającego prezydenta Isaiasa Afwerkiego do demokratycznych reform; mając na uwadze, że w dniu aresztowań rząd zakazał działalności niezależnym mediom; mając na uwadze, że zatrzymanym nie postawiono żadnych zarzutów;
- C. mając na uwadze, że Dawita Isaaka zwolniono z aresztu 19 listopada 2005 r. na skutek zdecydowanej interwencji m.in. rządu Szwecji; mając na uwadze, że dwa dni później ponownie go aresztowano w drodze do szpitala, przy czym władze Erytrei oświadczyły, że zwolniono go jedynie w celu poddania się zabiegowi medycznemu; mając na uwadze, że od tego czasu Dawit Isaak jest przetrzymywany przez władze Erytrei bez prawa kontaktu oraz że odmawiają one ujawnienia informacji o jego miejscu pobytu lub stanie zdrowia i samopoczuciu;
- D. mając na uwadze, że w grudniu 2008 r. pojawiły się niepotwierdzone doniesienia o przeniesieniu Dawita Isaaka do więzienia o zastrzyżym rygorze w Embatkali oraz że wkrótce po tym, 11 stycznia 2009 r., przeniesiono go, jakoby poważnie chorego, do szpitala sił powietrznych w Asmarze; mając na uwadze, że charakter i stan zaawansowania jego choroby pozostają nieznanne, a rząd Erytrei odmawia potwierdzenia hospitalizacji;
- E. mając na uwadze, że od momentu zaginięcia Dawita Isaaka jego rodzina, w tym troje dzieci, żyje w ogromnym strachu i niepewności, bez prawie żadnych wieści o tym, jak najbliższa im osoba się czuje, gdzie przebywa i jaka czeka ją przyszłość; mając na uwadze, że córka Dawita Isaaka Betlehem Isaak nadal walczy o uwolnienie ojca; mając na uwadze, że Betlehem Isaak potwierdziła w 2020 r., że jej ojciec żyje;
- F. mając na uwadze, że Afrykańska Komisja Praw Człowieka i Ludów orzekła, że dziennikarze aresztowani w Erytrei we wrześniu 2001 r., w tym Dawit Isaak, są arbitralnie i bezprawnie przetrzymywani, i wezwała władze Erytrei do ich uwolnienia lub przynajmniej do przeprowadzenia sprawiedliwego procesu;
- G. mając na uwadze, że pobyt w przeludnionych i niespełniających wymogów sanitarnych ośrodkach detencyjnych w Erytrei stanowi okrutne i niehumanitarne traktowanie; mając na uwadze, że warunki te narażają osoby zatrzymane na większe ryzyko zarażenia się COVID-19; mając na uwadze, że dostęp do opieki zdrowotnej, żywności i urządzeń sanitarnych jest bardzo ograniczony lub nie istnieje w ogóle, co sprawia, że więźniowie mogą liczyć tylko na osoby ich odwiedzające, jeśli chodzi o podstawowe produkty; mając na uwadze, że izolacja w więzieniach w celu walki z pandemią pogłębiła niedożywienie oraz wiążące się z nim dolegliwości psychiczne i fizyczne; mając na uwadze, że wielu więźniów jest przetrzymywanych w kontenerach transportowych, gdzie są narażeni na ekstremalne temperatury;
- H. mając na uwadze, że od momentu uzyskania niepodległości rząd Erytrei pod przywództwem Isaiasa Afwerkiego systematycznie więzi tysiące osób za poglądy polityczne lub wykonywanie zawodu dziennikarza bądź za praktykowanie religii; mając na uwadze, że wymuszone zaginięcia nabierają charakteru systematycznej praktyki; mając na uwadze, że zatrzymani są zazwyczaj arbitralnie i bezprawnie aresztowani i przetrzymywani bez usłyszenia zarzutów oraz że odmawia się im kontaktu z prawnikiem i rodziną;
- I. mając na uwadze, że według Raportu o rozwoju społecznym opublikowanego przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju w 2019 r. pod względem wskaźnika rozwoju społecznego w roku 2019 Erytrea znalazła się na 182. miejscu spośród 189 krajów uwzględnionych w rankingu; mając na uwadze, że w światowym rankingu wolności prasy Reporterów bez Granic w 2020 r. Erytrea znalazła się na 178. miejscu na 180; mając na uwadze, że w 2019 r. Komitet Ochrony Dziennikarzy uznał Erytreę za kraj o najostrzejszej cenzurze na świecie;
- J. mając na uwadze, że w sprawozdaniu komisji śledczej ONZ ds. praw człowieka w Erytrei, opublikowanym 9 maja 2016 r., odnotowano powszechne i systematyczne popełnianie zbrodni przeciwko ludzkości w ośrodkach detencyjnych, wojskowych obozach szkoleniowych i innych miejscach w całym kraju w ciągu ostatnich 25 lat;
- K. mając na uwadze, że zgodnie ze sprawozdaniem specjalnej sprawozdawczynie ONZ ds. sytuacji praw człowieka w Erytrei z 16 maja 2019 r. „korzystna sytuacja zapewniająca pokój i bezpieczeństwo w regionie zwiększyła oczekiwania w Erytrei i wśród społeczności międzynarodowej, że rząd Erytrei wdroży reformy polityczne i instytucjonalne”, jednak „władze Erytrei nie zaangażowały się jeszcze w proces reform wewnętrznych, a sytuacja praw człowieka pozostaje bez zmian”; mając na uwadze, że od 2009 r. specjalnej sprawozdawczynie ONZ odmawia się wjazdu do Erytrei;

Czwartek, 8 października 2020 r.

- L. mając na uwadze, że w maju 2019 r. władze Erytrei zastosowały represje wobec nieuznawanych przez nie kongregacji chrześcijańskich i przejęły katolickie szkoły i placówki zdrowia, co negatywnie wpływa na zdrowie i prawo do edukacji przysługujące ludności;
- M. mając na uwadze, że prezydent Erytrei nadal odmawia organizacji wyborów i wprowadzenia w życie konstytucji, mimo że ratyfikowano ją w 1997 r. i że erytrejska ordynacja wyborcza została ratyfikowana w 2002 r.; mając na uwadze, że tymczasowy organ ustawodawczy nie zebrał się od 2002 r., a sądy są kontrolowane przez rząd;
- N. mając na uwadze, że rozwój sytuacji w zakresie pokoju i bezpieczeństwa w regionie miał doprowadzić do reformy narodowych sił zbrojnych oraz do demobilizacji poborowych w Erytrei; mając na uwadze, że dotychczas brak oficjalnych komunikatów o skróceniu służby wojskowej lub o demobilizacji; mając na uwadze, że służba wojskowa nadal nie ma dobrowolnego charakteru dobrowolnego ani określonego czasu trwania; mając na uwadze, że obowiązek służby wojskowej czyni wielu obywateli, w tym kobiety i dziewczęta, niewolnikami, którzy przez całe życie poddani są władzy innych osób, padają ofiarą m.in. przemocy fizycznej, seksualnej i werbalnej oraz mogą być zmuszani do służby jako pomoc domowa;
- O. mając na uwadze, że w lipcu 2018 r. Erytrea i Etiopia podpisały historyczne porozumienie pokojowe, które zakończyło dwudziestoletni konflikt; mając na uwadze, że porozumienie pokojowe z lipca 2018 r. otworzyło przed krajem nowe perspektywy rozwoju społeczno-gospodarczego, związane z postępowaniem regionalnej integracji gospodarczej w Rogu Afryki;
- P. mając na uwadze, że w następstwie porozumienia pokojowego między Erytreą a Etiopią UE zmieniła swoje podejście do Erytrei z opartego na zasadach zaangażowania – które wcześniej nie umożliwiało dialogu politycznego ani współpracy rozwojowej UE z Erytreą – na tzw. podejście dwutorowe;
- Q. mając na uwadze, że partnerstwo UE z Erytreą podlega umowie z Kotonu oraz że strony tej umowy są zobowiązane do przestrzegania i wykonywania jej postanowień, w szczególności w odniesieniu do praw człowieka, demokracji i praworządności;
- R. mając na uwadze, że pomimo popełniania przez Erytreę poważnych i systematycznych naruszeń zasadniczych i fundamentalnych elementów umowy z Kotonu dotyczących praw człowieka UE nigdy nie zainicjowała konsultacji przewidzianych w art. 96, choć Parlament o to apelował;
- S. mając na uwadze, że UE jest znaczącym darczyńcą pomocy rozwojowej dla Erytrei; mając na uwadze, że w następstwie porozumienia pokojowego między Erytreą a Etiopią z 2018 r. UE i Erytrea uzgodniły nową strategię współpracy na rzecz rozwoju na lata 2019–2020, na którą UE przeznaczyła 180 mln EUR;
- T. mając na uwadze, że autokratyczny rząd próbuje kontrolować erytrejską diasporę, nakładając na ekspatriantów podatek od dochodów w wysokości 2 %, szpiegując ich i nękając ich krewnych, którzy zostali w Erytrei;
1. domaga się natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów sumienia w Erytrei, wśród nich obywatela UE Dawita Isaaka i pozostałych dziennikarzy przetrzymywanych od września 2001 r.; domaga się natychmiastowego udzielenia informacji o miejscu pobytu i stanie zdrowia Dawita Isaaka; apeluje do władz erytrejskich o umożliwienie mu kontaktu z przedstawicielami UE, państw członkowskich i Szwecji z myślą o ustaleniu, jaka opieka medyczna i inna niezbędna pomoc są mu potrzebne;
 2. w najmocniejszych słowach potępia popełniane w Erytrei systematyczne, powszechne i rażące naruszenia praw człowieka; wzywa rząd Erytrei, aby położył kres przetrzymywaniu opozycjonistów, dziennikarzy, przywódców religijnych i niewinnych osób cywilnych;
 3. apeluje do Unii Afrykańskiej jako partnera UE jednoznacznie przywiązanego do powszechnych wartości demokracji i praw człowieka o nasilenie aktywności w związku z pożądaną godną sytuacją w Erytrei oraz o współdziałanie z UE w celu doprowadzenia do zwolnienia Dawita Isaaka i pozostałych więźniów politycznych;

Czwartek, 8 października 2020 r.

4. zważywszy na obecny kryzys zdrowotny związany z pandemią COVID-19, złe warunki sanitarne w erytrejskich więzieniach oraz poważne narażenie więźniów na zarażenie się, domaga się szybkiego zapewnienia wystarczającej żywności, wody i opieki medycznej; z zaniepokojeniem zauważa, że pandemia COVID-19 powiększa głód i niedożywienie panujące w niektórych częściach kraju i przyczynia się do niedoborów żywności;
5. domaga się, aby rząd Erytrei przedstawił dowody na to, że osoby pozbawione wolności fizycznej pozostają przy życiu, oraz udzielił szczegółowych informacji na temat losu i miejsca pobytu ich wszystkich; apeluje o uczciwe procesy oskarżonych, natychmiastowe i bezwarunkowe uwolnienie wszystkich więźniów, którym nie postawiono zarzutów przestępstwa, oraz zniesienie tortur i innych form poniżającego traktowania, takich jak ograniczenie dostępu do żywności, wody i opieki medycznej; przypomina rządowi Erytrei o obowiązku zajęcia się wszelkimi naruszeniami praw człowieka – w tym przez przeprowadzenie dochodzeń w sprawach egzekucji pozasądowych i wymuszonych zaginięć – oraz problemem kary śmierci, która powinna zostać zniesiona zgodnie z zaleceniami zawartymi w sprawozdaniu rocznym Rady Praw Człowieka ONZ za rok 2020;
6. z ubolewaniem przyjmuje fakt, że Erytrea nie zapewnia przestrzeni do działania niezależnym obrońcom praw człowieka, członkom opozycji politycznej ani niezależnym dziennikarzom; w związku z tym wzywa rząd Erytrei do otwarcia przestrzeni obywatelskiej dla niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego i do umożliwienia zakładania innych partii politycznych w tym kraju; przypomina Erytrei o jej zobowiązaniach wynikających z konwencji MOP, ze szczególnym uwzględnieniem praw organizacji społeczeństwa obywatelskiego i związków zawodowych do zrzeszania się, pokojowych demonstracji, udziału w sprawach publicznych oraz prowadzenia kampanii na rzecz poprawy praw pracowniczych;
7. domaga się, by rząd Erytrei przestał wykorzystywać swoich obywateli jako przymusową siłę roboczą poprzez służbę wojskową o nieokreślonej długości oraz położył kres ćwiczeniom w wojskowych obozach szkoleniowych odbywanym przez wszystkie dzieci w ostatnim roku nauki szkolnej;
8. wzywa Komisję, aby upewniła się, czy warunkowość pomocy UE jest respektowana, oraz zadbała o to, by żadne środki finansowe na rzecz projektów w Erytrei – szczególnie projektów realizowanych z wykorzystaniem pracy osób pełniących służbę wojskową – nie przynosiły korzyści rządowi Erytrei; ubolewa w związku z tym nad faktem, że Komisja nadal finansuje „projekt drogowy”, i wzywa ją, aby ściśle reagowała na potrzeby obywateli Erytrei w zakresie rozwoju, demokracji, praw człowieka, dobrego sprawowania rządów, bezpieczeństwa oraz wolności słowa, prasy i zgromadzeń, a także oceniła wymierne wyniki strategii UE–Erytrea i tzw. podejścia dwutorowego dotyczące praw człowieka;
9. wzywa do natychmiastowego wprowadzenia w życie konstytucji Erytrei z 1997 r., która została opracowana w pełnej konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami i społeczeństwem obywatelskim oraz należyście przyjęta;
10. potępia stosowanie przez rząd Erytrei ekstraterytorialnego opodatkowania diaspory; apeluje do rządu, aby respektował wolność przemieszczania się oraz odstąpił od polityki odpowiedzialności zbiorowej wymierzonej przeciwko członkom rodzin osób, które uchylają się od służby wojskowej, usiłują uciec z Erytrei lub nie uiszczają podatku dochodowego w wysokości 2 % nałożonego przez rząd na obywateli erytrejskich mieszkających za granicą, również tych, którzy są obywatelami UE;
11. wzywa Erytreę, aby zniosła zakaz działania niezależnych mediów i umożliwiła zakładanie partii politycznych, jako głównego narzędzia szerzenia demokracji w kraju; wzywa do umożliwienia organizacjom praw człowieka swobodnego działania w kraju;
12. domaga się od władz erytrejskich, aby położyły kres przetrzymywaniu opozycjonistów, dziennikarzy, przywódców religijnych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i niewinnych osób cywilnych; apeluje do Erytrei o pełne poszanowanie i ochronę wolności religii oraz zaprzestanie obecnych prześladowań ze względu na wiarę;
13. ponawia pilny apel o utworzenie ogólnego unijnego mechanizmu dotyczącego praw człowieka, tzw. europejskiej ustawy Magnickiego; wzywa Radę do przyjęcia tego mechanizmu jako decyzji dotyczącej strategicznych interesów i celów Unii na podstawie art. 22 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej;
14. domaga się, by Erytrea w pełni szanowała oraz bezzwłocznie wprowadziła w życie Konwencję ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania oraz by podjęła w pełni zobowiązania wynikające z Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych oraz Afrykańskiej karty praw człowieka i ludów, które to akty zawierają zakaz stosowania tortur;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Unii Afrykańskiej, prezydentowi Erytrei, Radzie Praw Człowieka ONZ oraz Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu AKP–UE.